

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

Prazgodovina Istre

Dr. Maša Sakara Sučević, Pokrajinski muzej Koper

Organizacija: Razvojno društvo Sv. Kvirik
Sočerga, Zadružni dom Sočerga, 15.9.2017

Arheologija in arheologi

Preučevanje preteklosti na podlagi materialnih virov, pridobljenih z izkopavanji

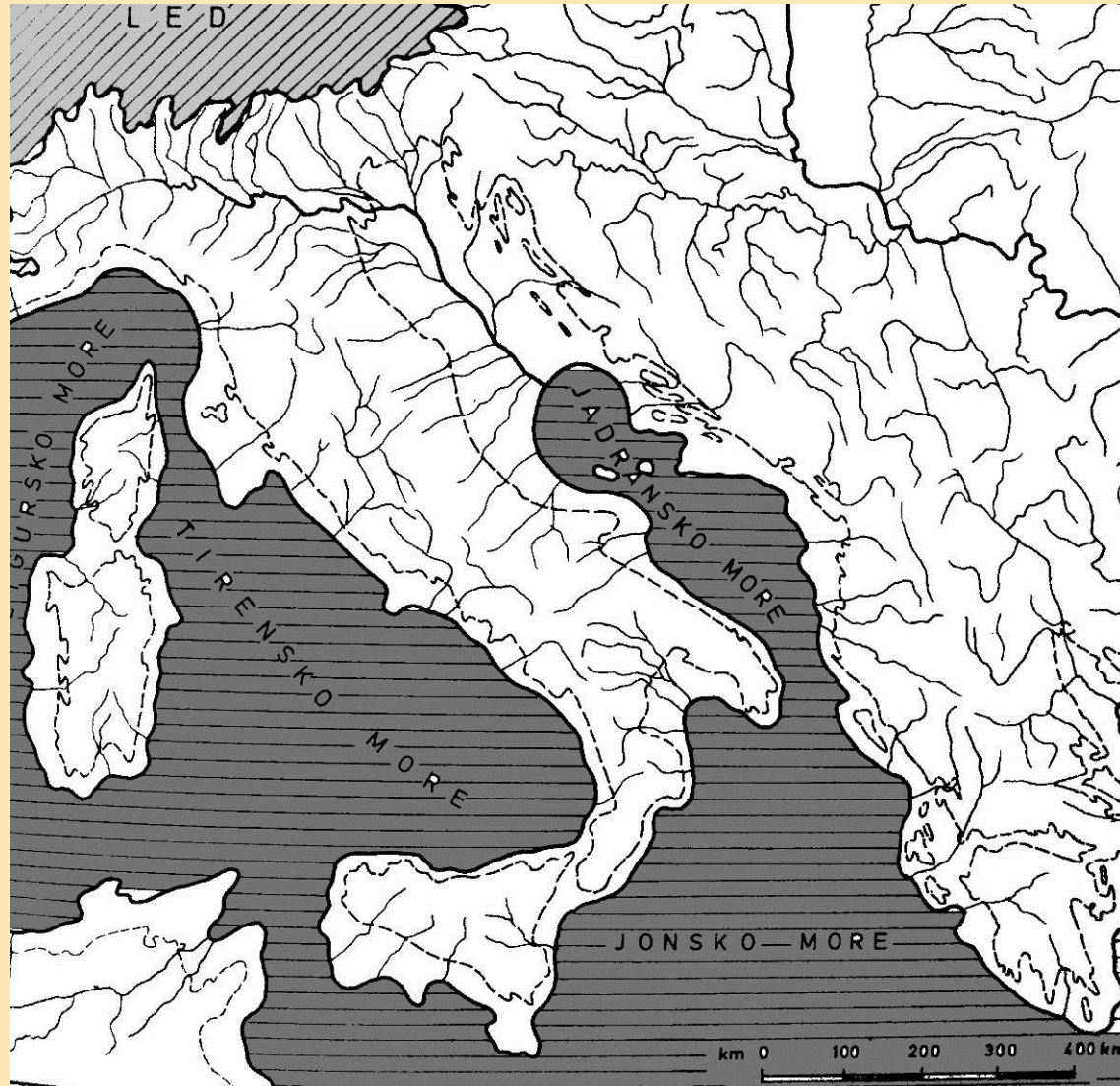

...in njena interpretacija ter predstavljanje
javnosti.

Arheološka obdobja prazgodovine I

- **Paleolitik:** 2.500.000 - 10.000 pr. n. š.-morje se prične na črti Ancona-Zadar ali še nižje

Arheološka obdobja prazgodovine II

- **Mezolitik:** 10.000 – 8./7.000 pr. n. š. – obala Jadranskega morja se ustali na današnjem nivoju

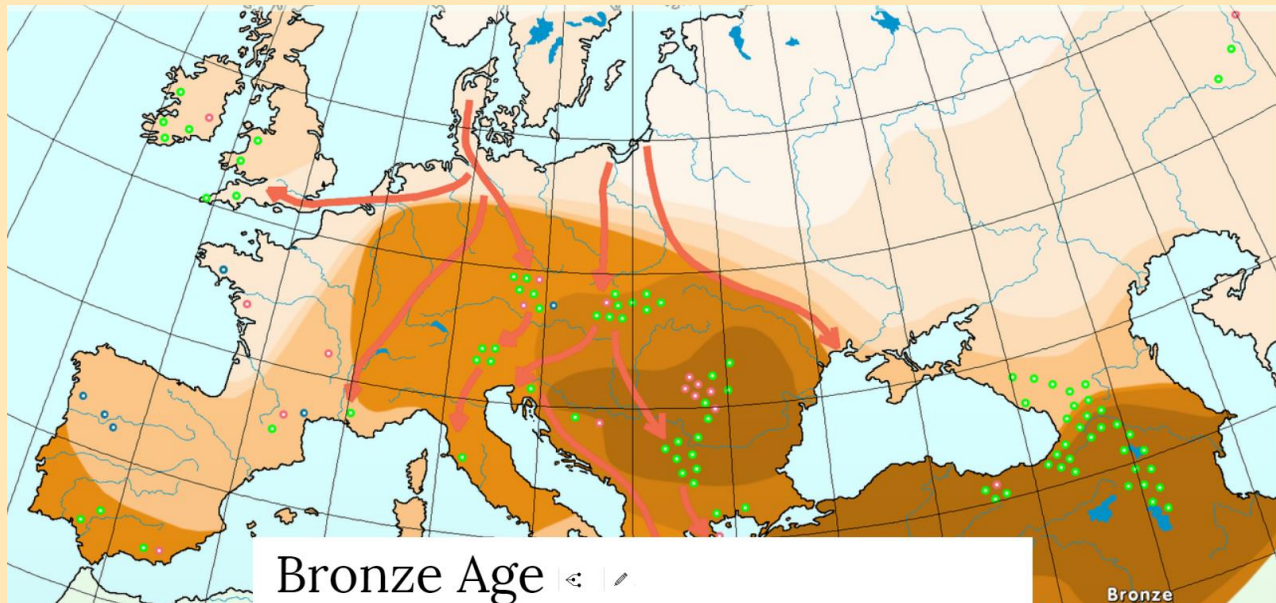
Arheološka obdobja prazgodovine III

- **Neolitik:** 7.000 – 4.000 pr. n. š. – prve visoke civilizacije na Bližnjem vzhodu

Arheološka obdobja prazgodovine IV

- **Bakrena doba/eneolitik:** 3.000 – 2.500 pr. n. š. – klinopis v Mezopotamiji, hieroglifi v Egiptu

Arheološka obdobja prazgodovine V

- **Bronasta doba:** 2.500 – 1.000/900 pr. n. š. – gradnja piramid v Egiptu

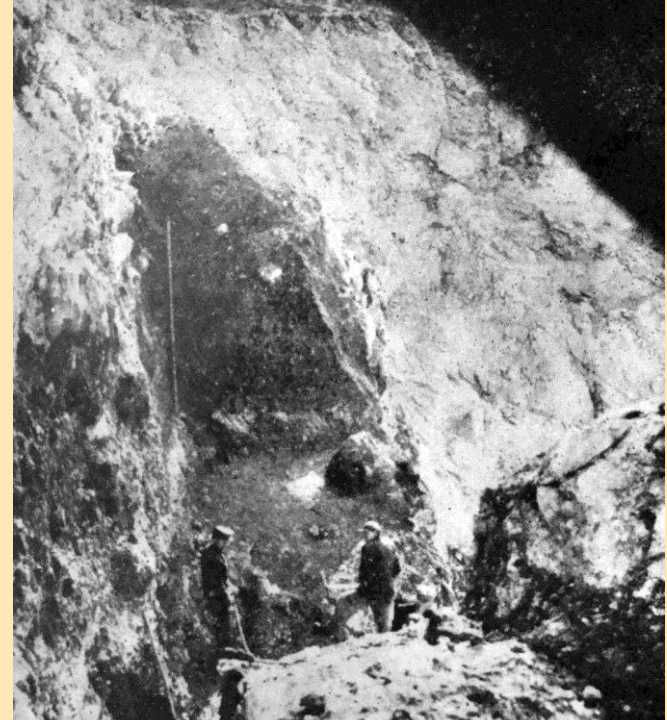
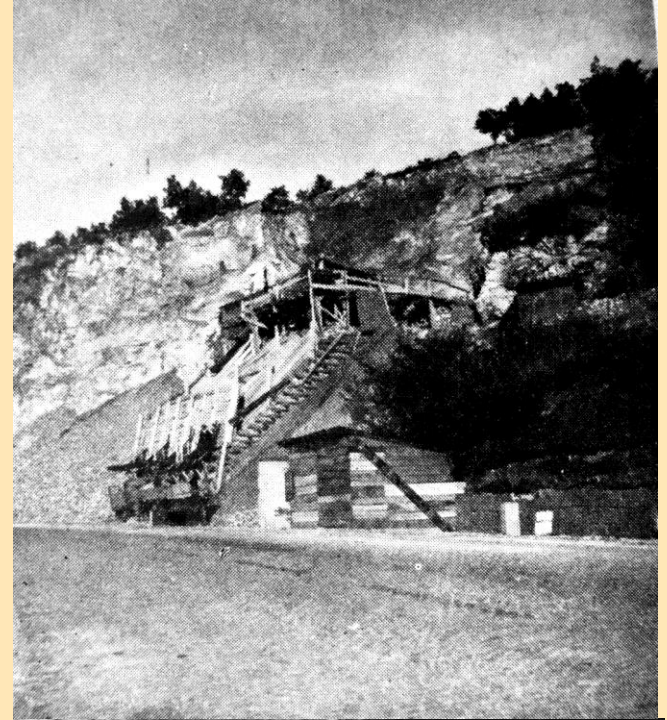
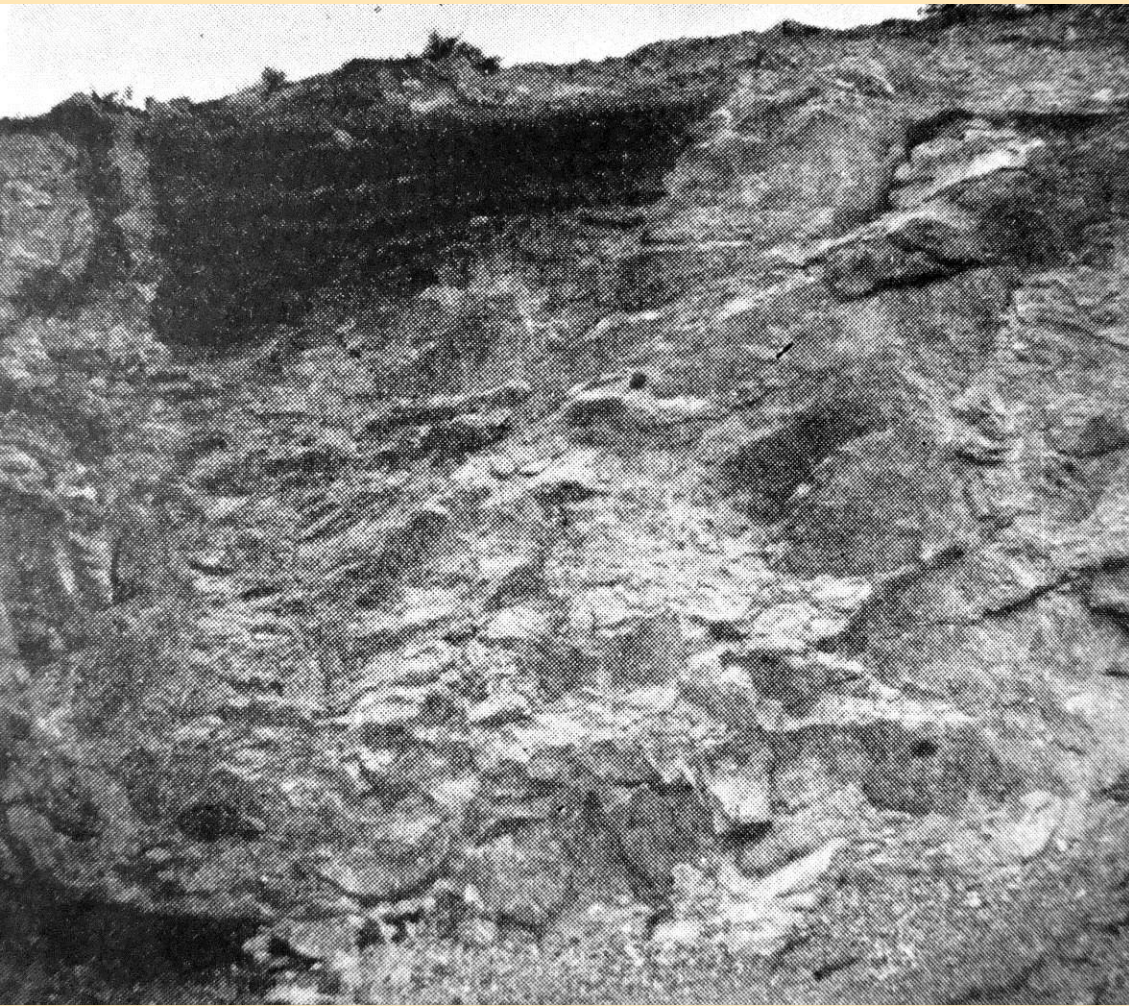

Arheološka obdobja prazgodovine VI

- **Železna doba:** 1.000/900 – 100 pr. n. š. – prosperiteta Dolenjske

Črni kal-srednje paleolitsko najdišče

Srednji paleolitik-kultura Mousterien, čas neandertalca

Bolje, da to patentirava, sicer nama bo homo sapiens ukradel idejo,
tako kot nam je ukradel že ogenj

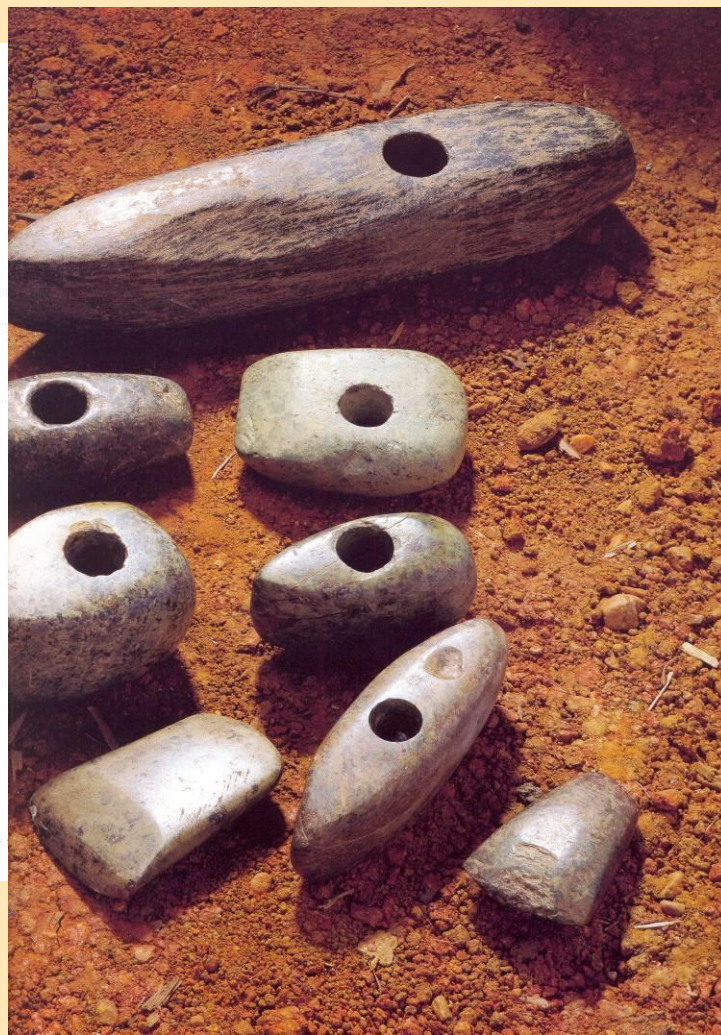
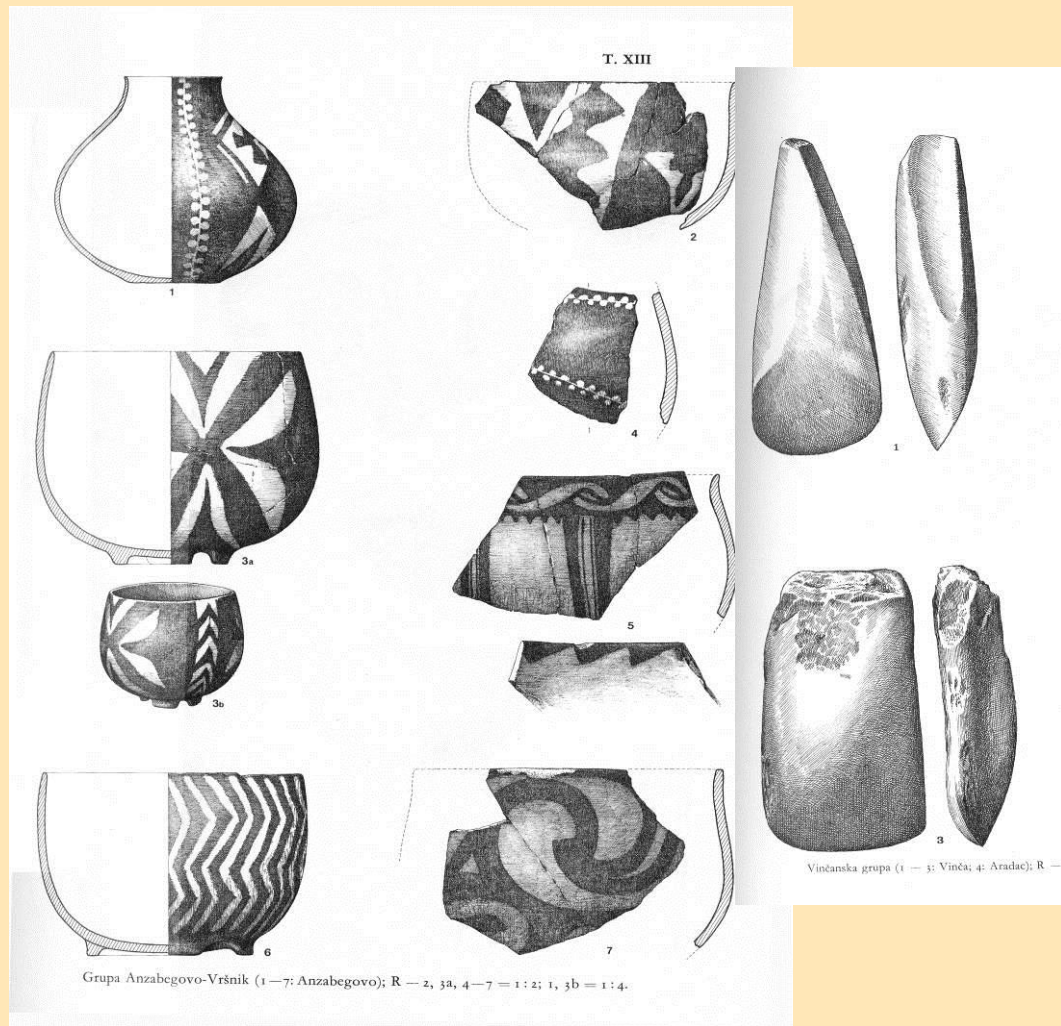
Poselitev Slovenije v mezolitiku

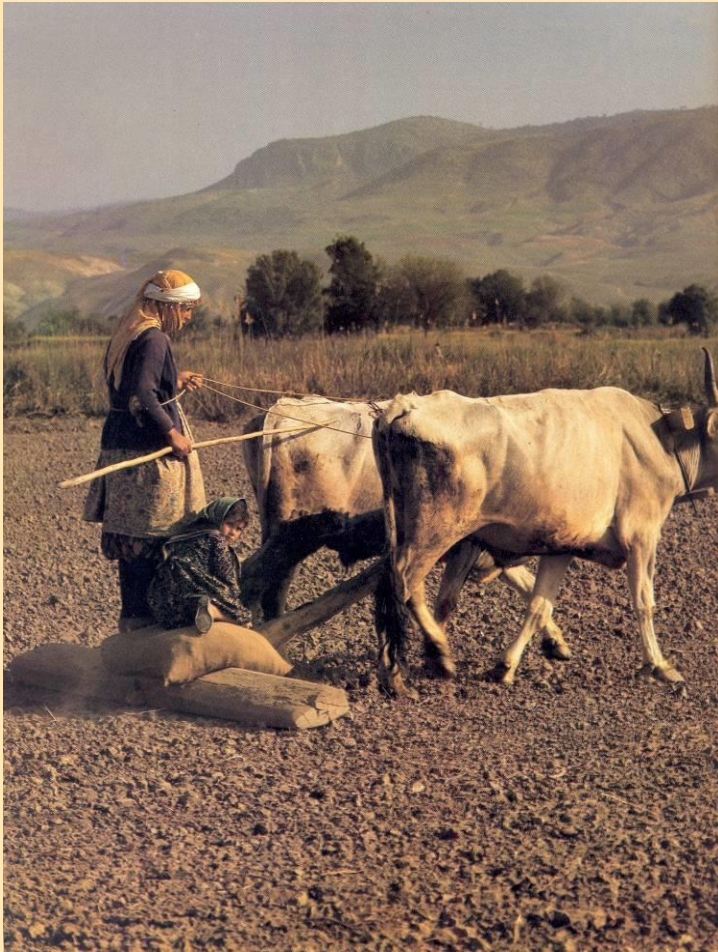
Mala Triglavca

Neolitik – mlajša kamena doba

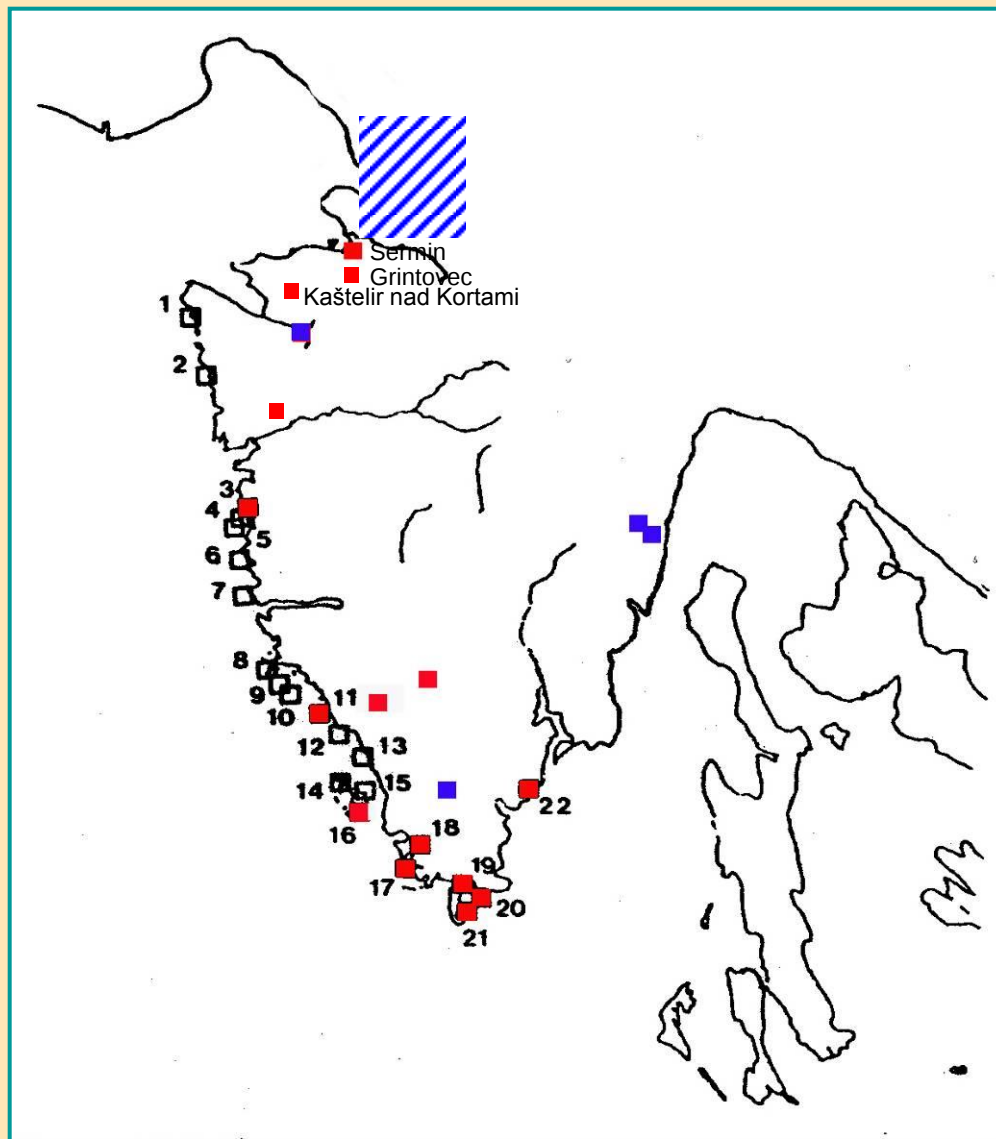
čas tople dobe = holocen
8.000 do 5./4.000 pred našim štetjem

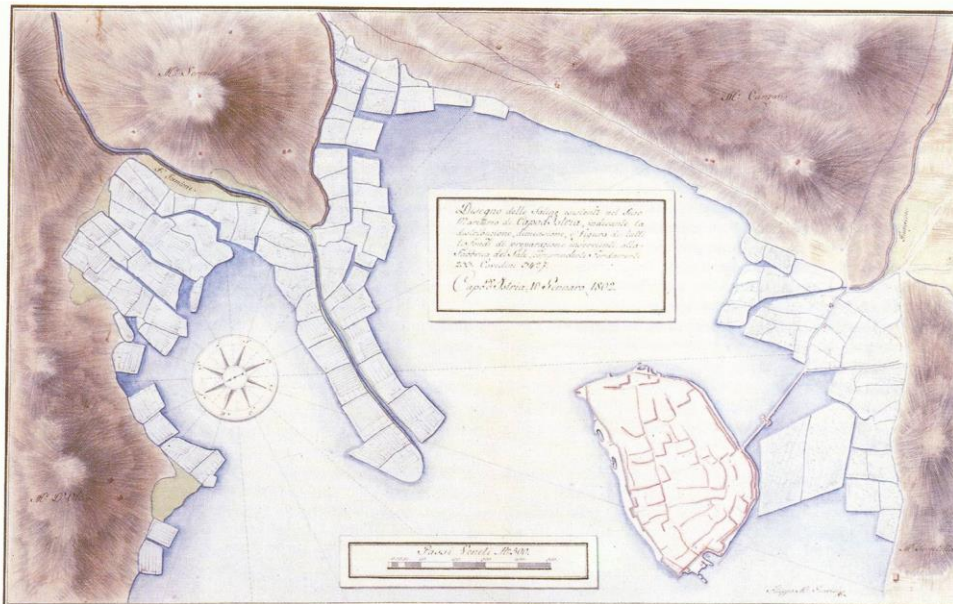
Neolitsko gospodarstvo

Neolitska najdišča v Istri in na Tržaškem krasu:
jamska prebivališča (modro), najdišča na odprtem (rdeče)

Sermin neolitska naselbina na odprtem

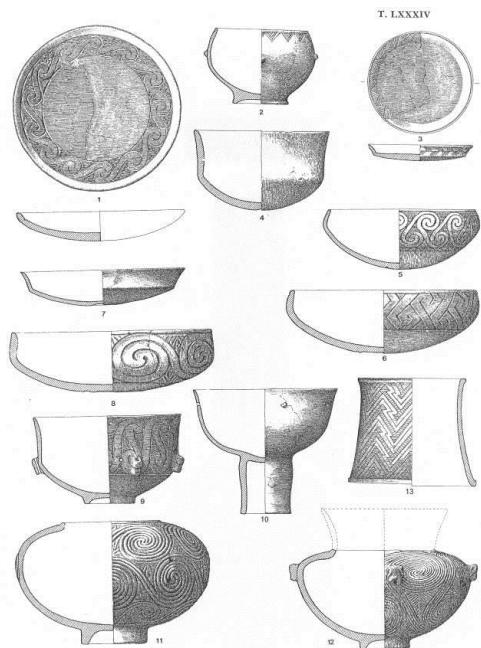

Načrt koprskih solin iz leta 1809, Historijski arhiv Zadar

Pianta delle saline di Capodistria del 1809, Archivio storico di Zara

Neolitska keramika iz Sermina, tip Danilo

Srednji neolitik jadranske zone — danilska kulturna skupina (1—12: Smilčić; 13: Danilo);
R — 1, 4; 1, 6, 8, 11, 12 — 1:2; 2, 3, 7, 9, 10, 13 — 1:4.

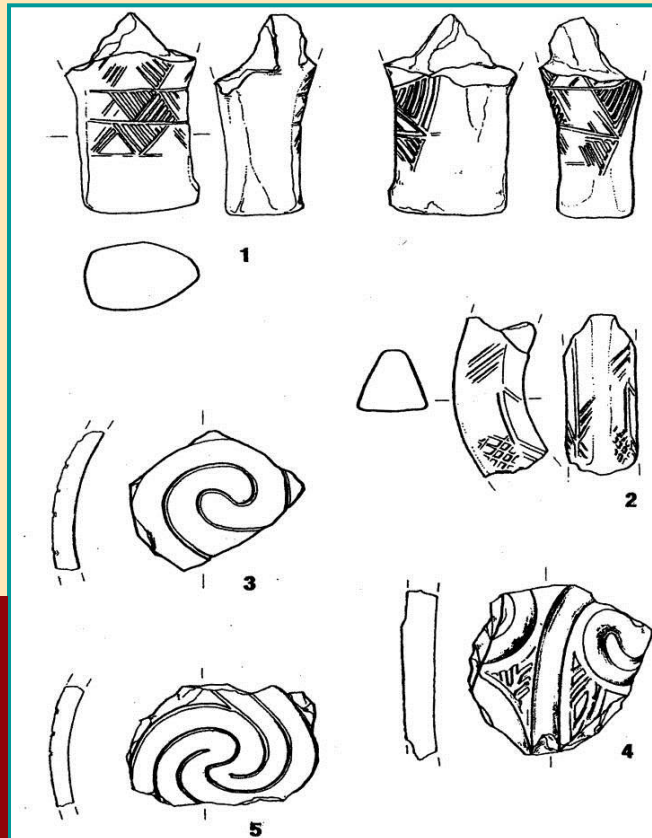
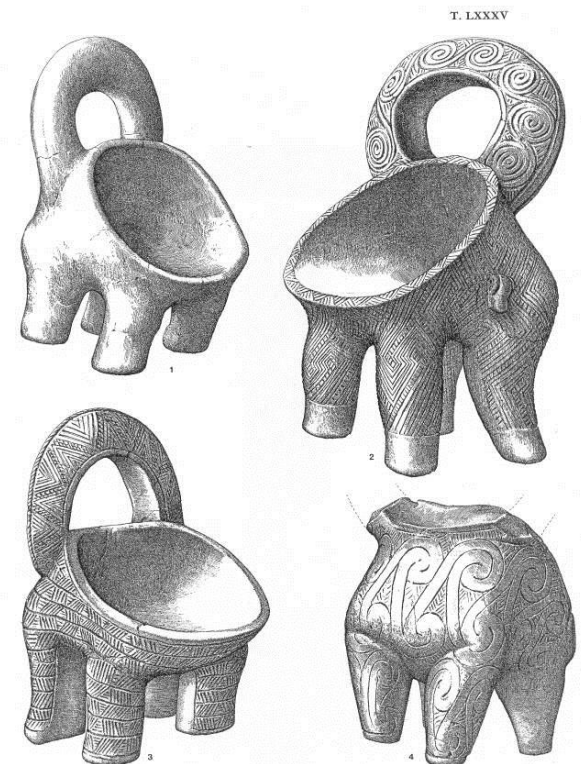

Tabela 1

Srednji neolitik jadranske zone — danilska kulturna skupina (1—3: Smilčić; 4: Bribir);
R — 1—4 = 1:2.

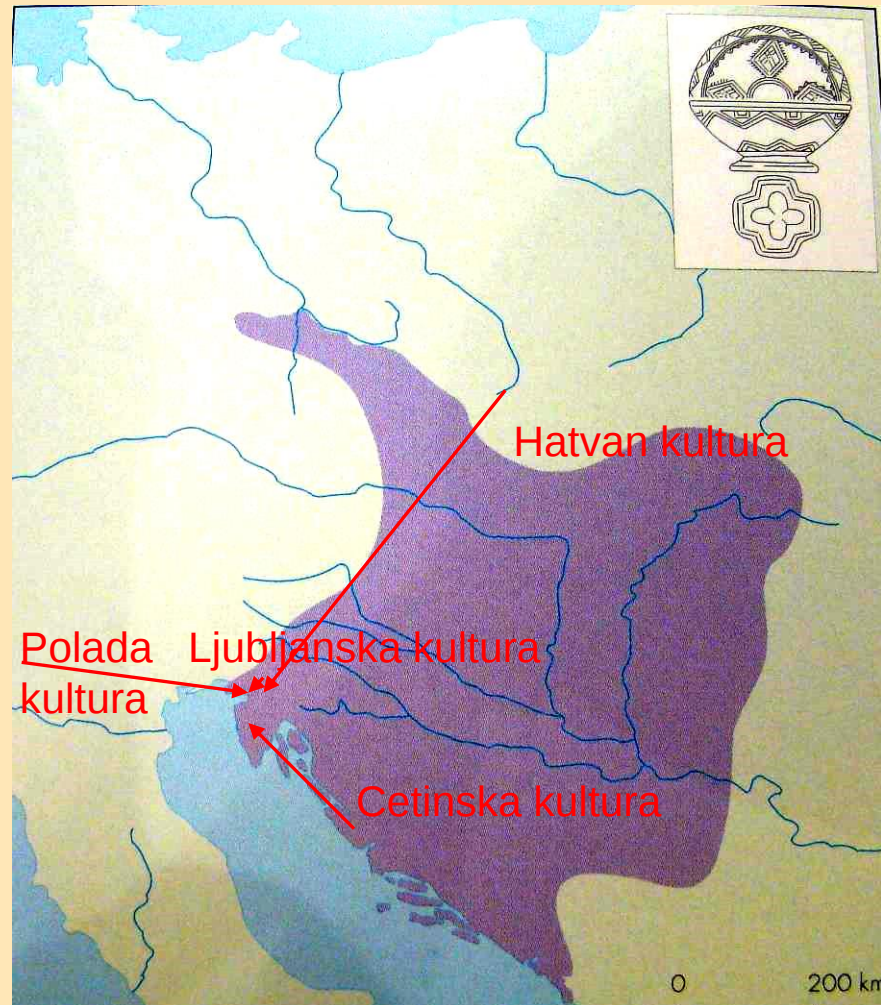
Grintovec pri Šmarju

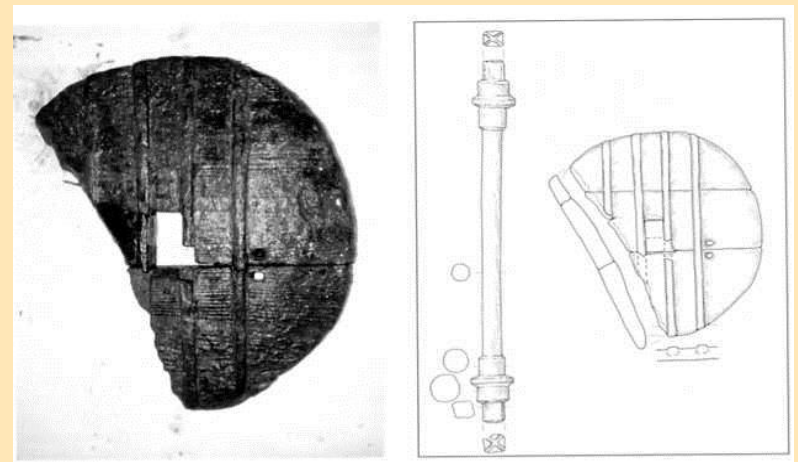
Kaštelir nad Kortami

Bakrena in zgodnja bronasta doba: razprostranjenost vučedolske kulture in vplivi drugih kultur na naše območje

Bakrena doba je čas koliščarskih naselbin na Ljubljanskem barju

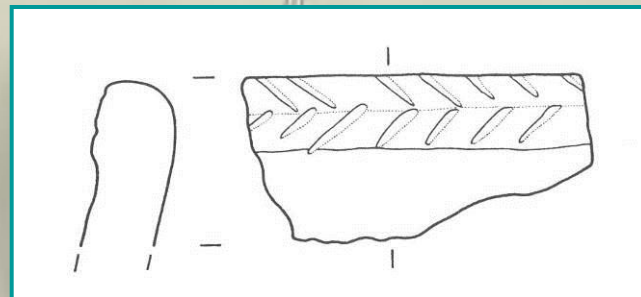
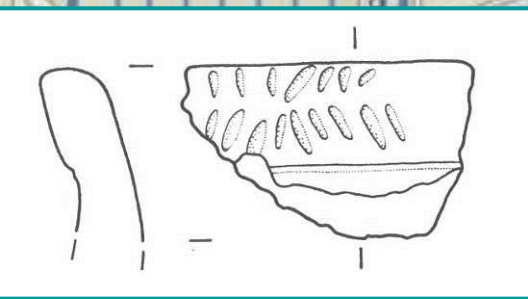
V Istri so v tem času poseljena tako višinska neobzidana naselja na vrhovih gričev, ki kasneje postanejo t.i. kaštelirji kot nižinske nasebine

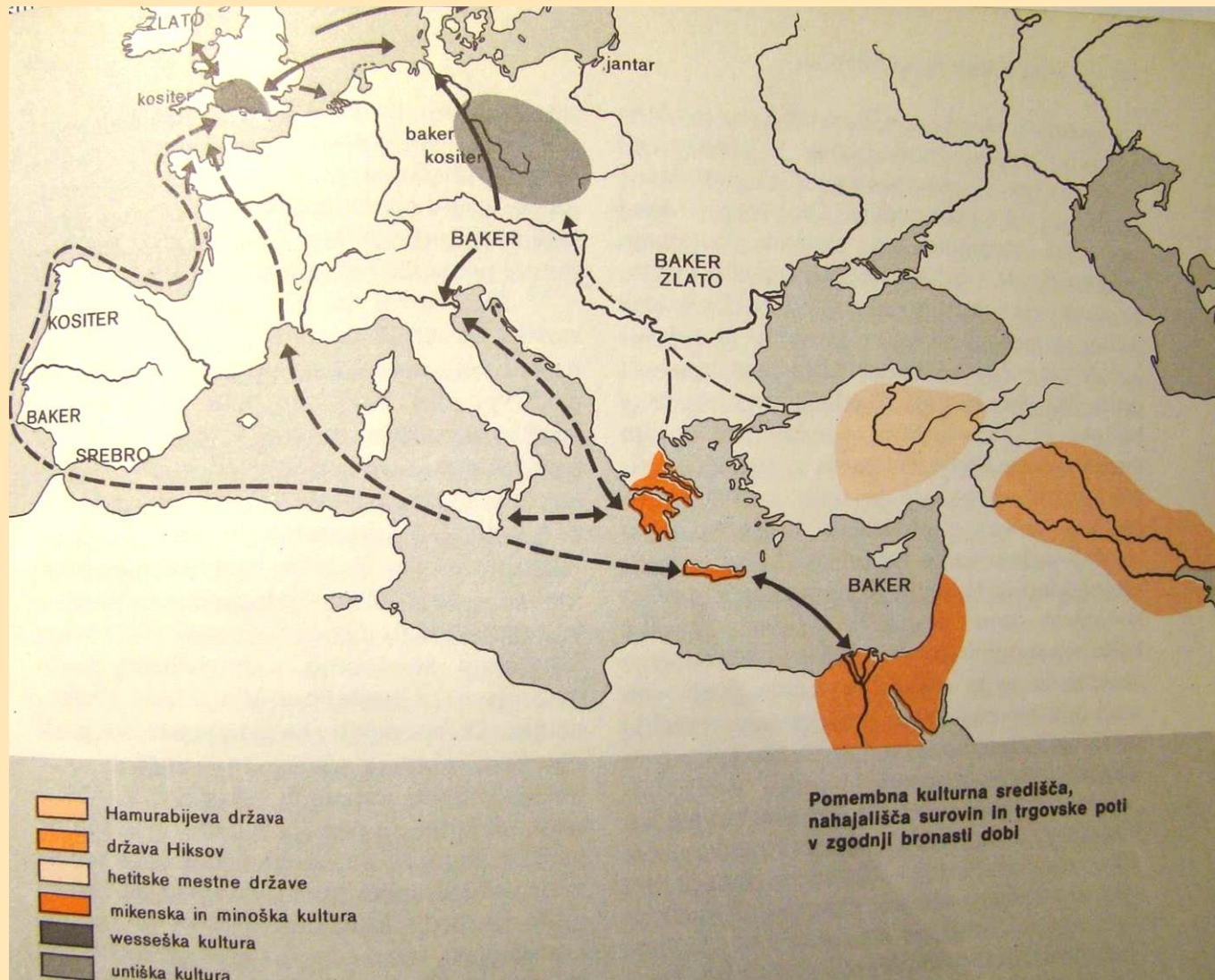
Kaštelir nad Kortami pri Izoli

Sermin: bakrenodobna keramika

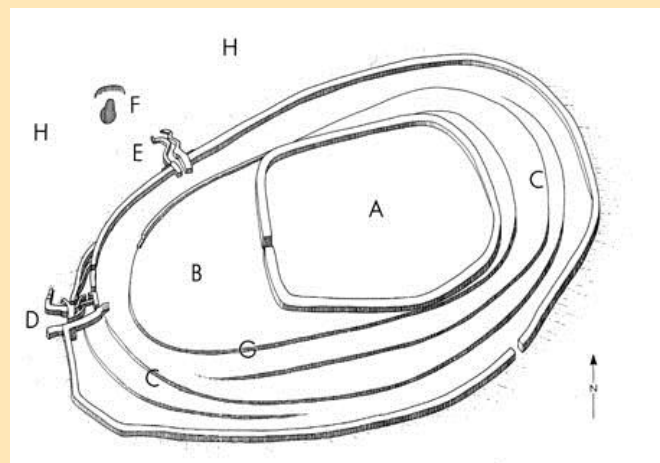
Bronasta doba – izdelovanje prve kovinske zlitine iz bakra in kositra

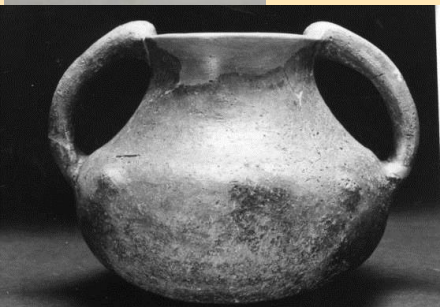
Bronasta doba v Istri ter po Evropi—
nastanek utrjenih višinskih naselbin, t.i.
gradišč oz. kaštelirjev

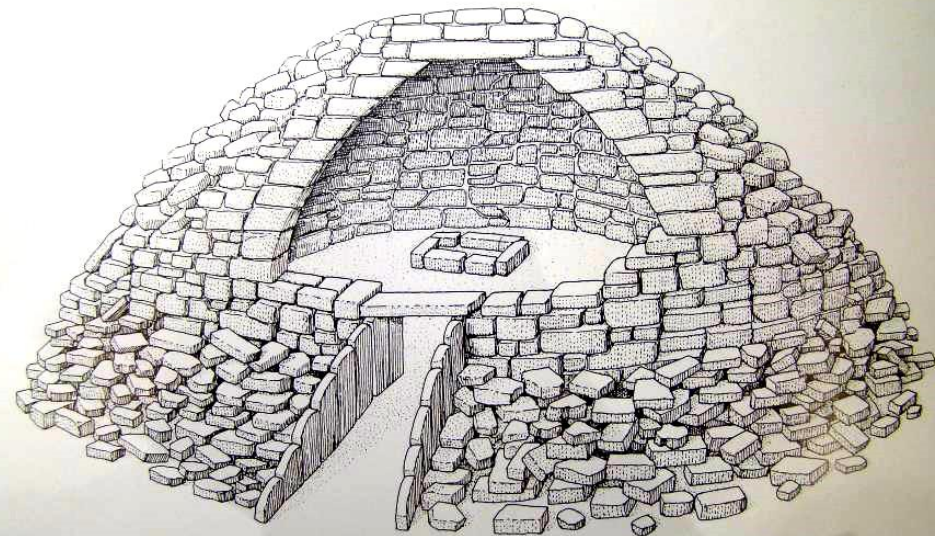
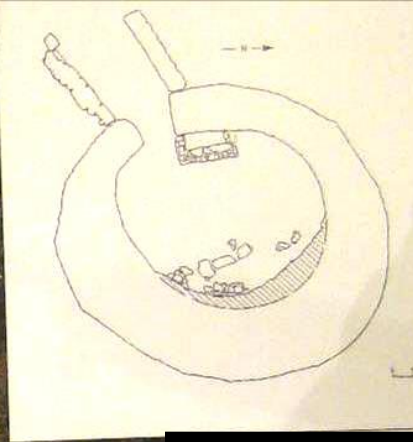
Monkodonja, utrjena bronastodobna naselbina pri Rovinju

Nekatere bronastodobne višinske in nižinske naselbine v slovenskem delu Istre

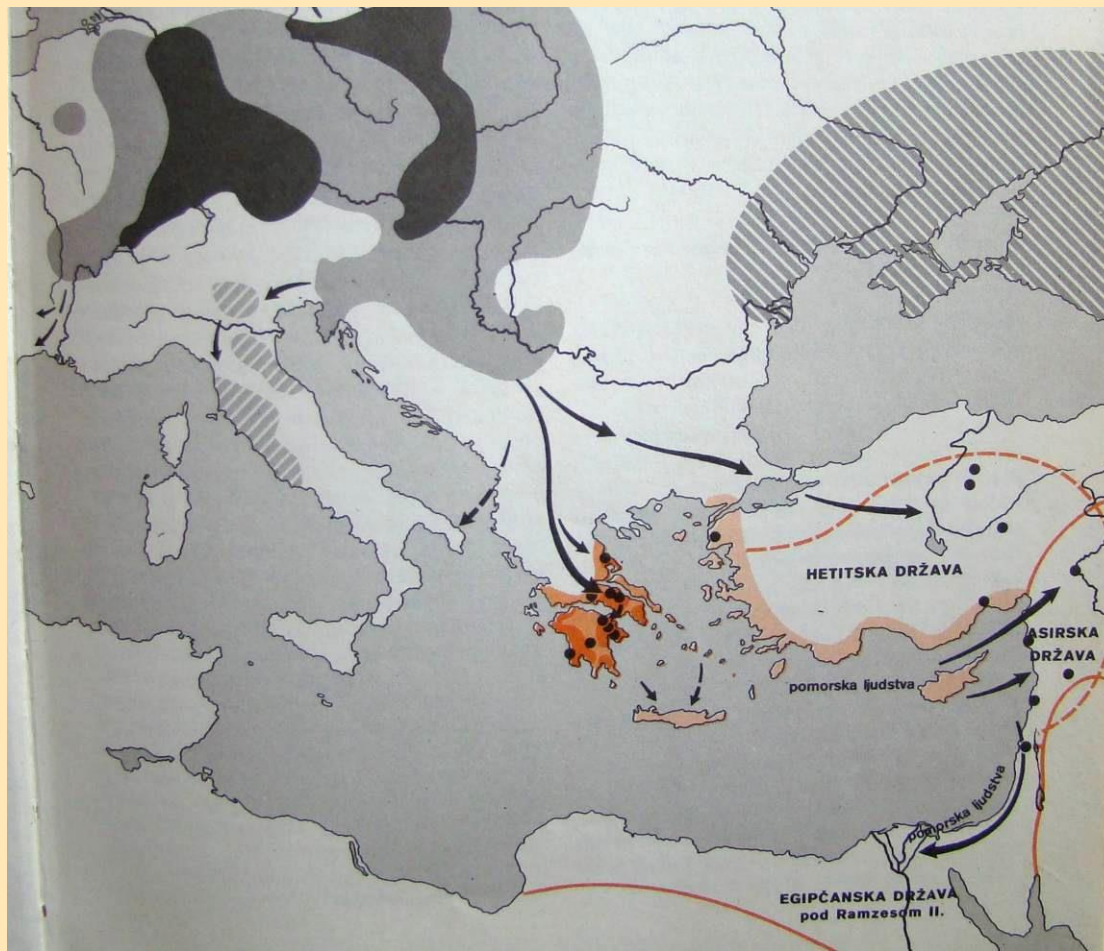

Pokopavanje v Istri – skeletni pokop pod kamnitimi tumuli v kamnitih skrinjah z malo grobnih pridatkov

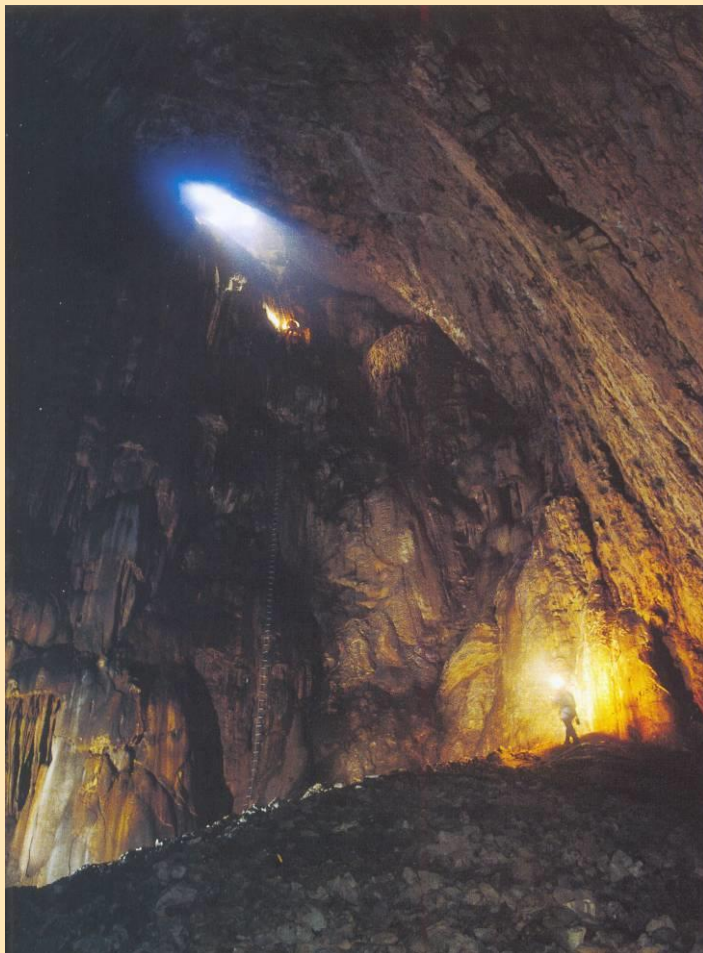

rekonstrukcije kupolaste grobnice
disegno della ricostruzione della tomba a cupola
Konstruktionszeichnung des Kuppelgrabes

Pozna bronasta doba je obdobje *kulture žarnih grobišč*, ki preplavi celotno Evropo, v Sredozemlju veliki družbeni pretresi

Mušja jama, simbol pozne bronaste dobe

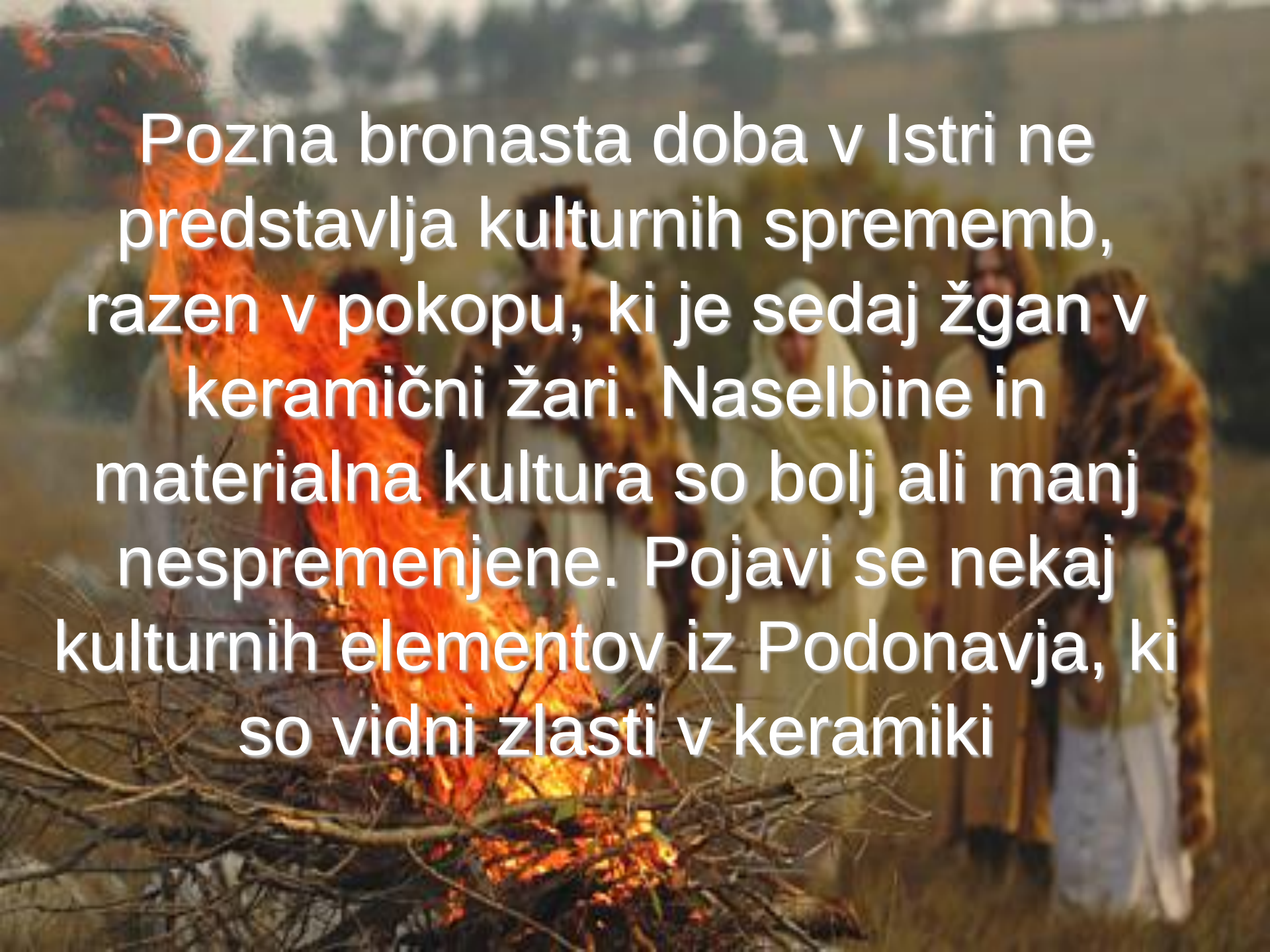

Mušja jama, brezno v katerega so metali namerno uničene izjemno dragocene predmete. Izvorno se predmeti naslanjajo na Italijo, Grčijo in Podonavje. V njej je najden najstarejši železni meč, ki sodi v 12.-11. stol. pr. n. š.

Rekonstrukcija obrednega žrtvovanja v času pozne bronaste oz. železne dobe

Park Škocijanske jame, il. Igor Rehar.

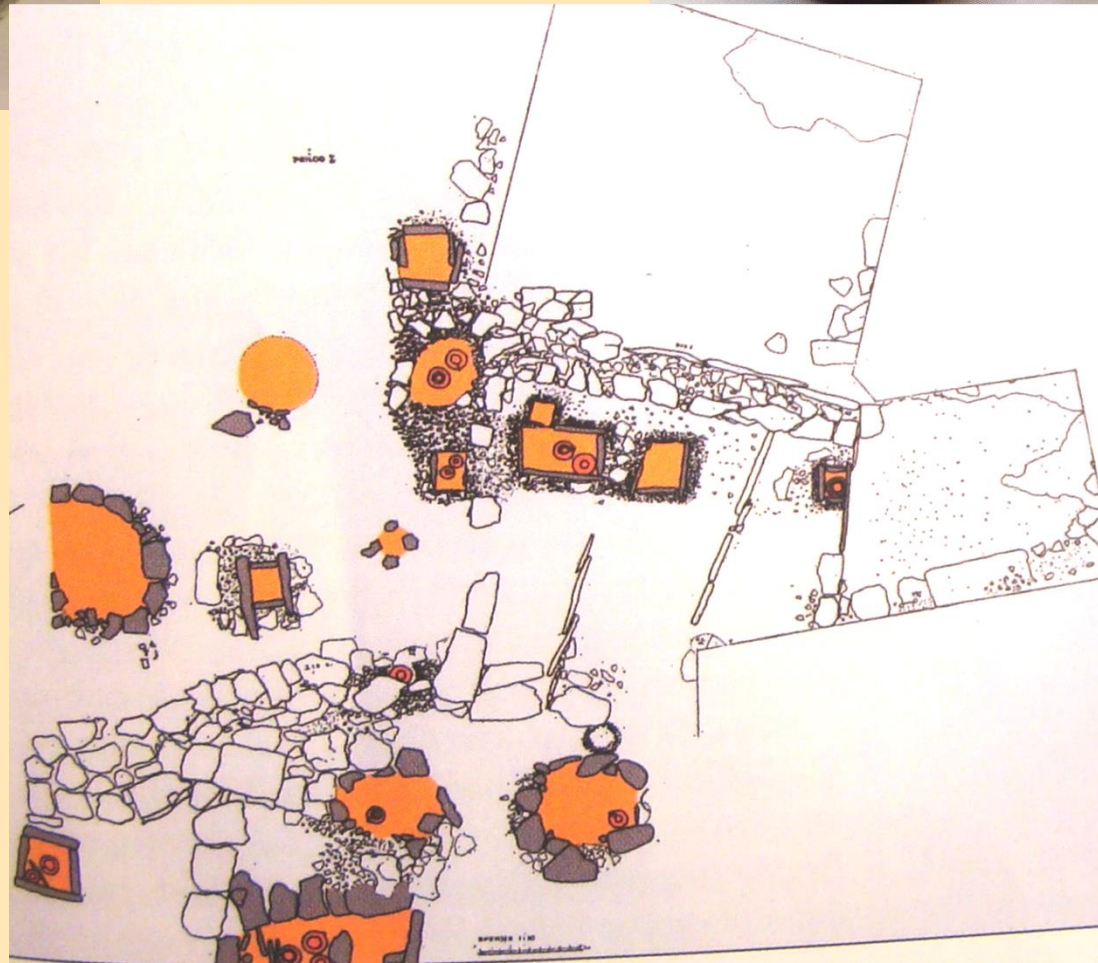
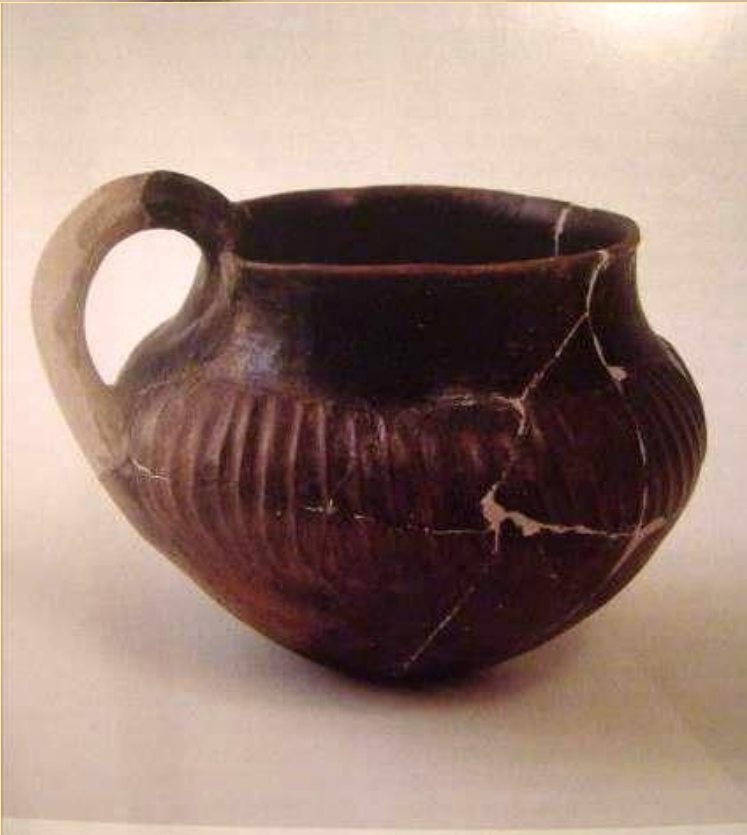
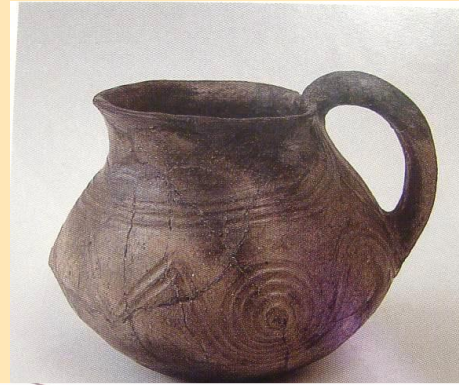
A group of people in traditional clothing are gathered around a large bonfire made of sticks and brush. On the left, a large, ornate ceremonial headdress is visible. The background shows a hilly landscape under a cloudy sky.

Pozna bronasta doba v Istri ne predstavlja kulturnih sprememb, razen v pokopu, ki je sedaj žgan v keramični žari. Naselbine in materialna kultura so bolj ali manj nespremenjene. Pojavi se nekaj kulturnih elementov iz Podonavja, ki so vidni zlasti v keramiki

Žgan žarni pokop se v Istri ne spremeni vse
do prihoda Rimljanov

2

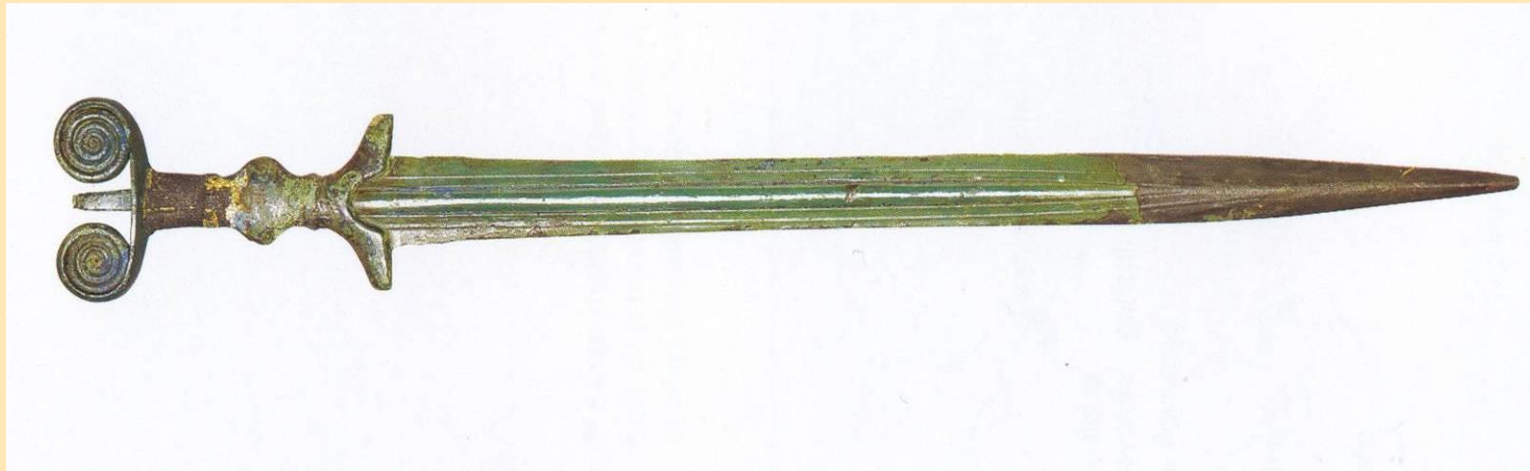

Železo, kovina, ki dokončno razsloji
prazgodovinski svet

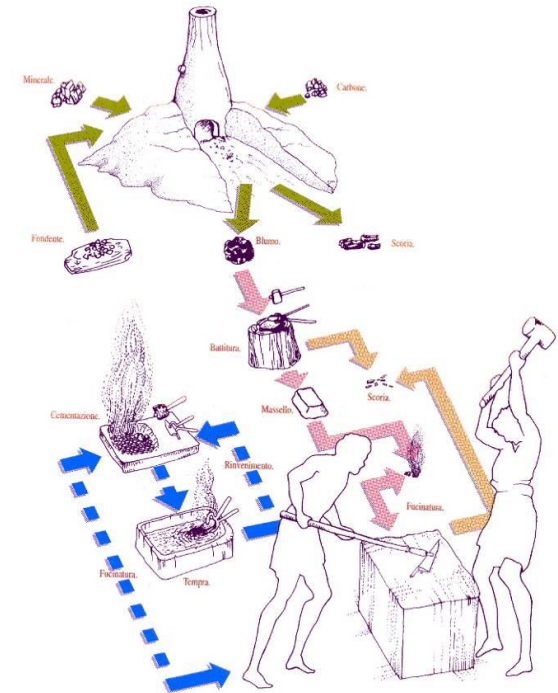
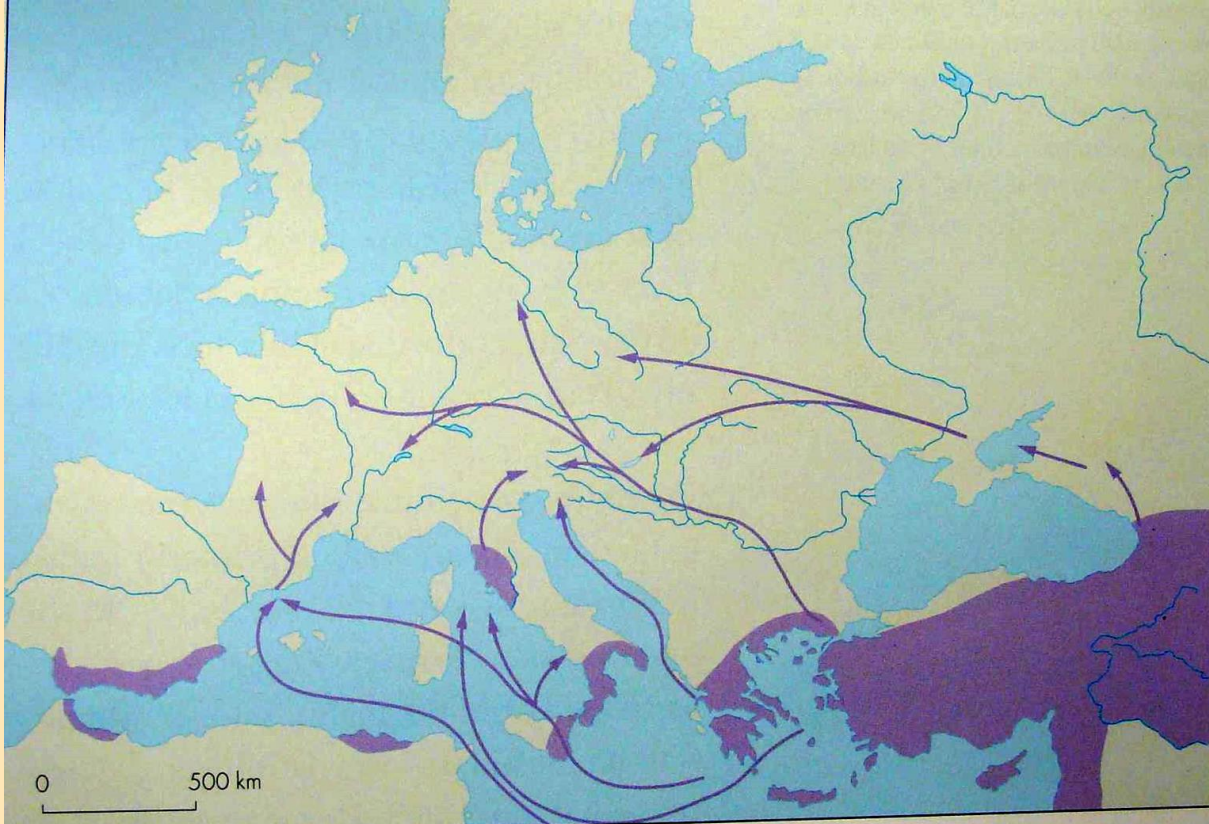
*

ŽELEZNA DOBA

*

Širjenje znanja o črni metalurgiji

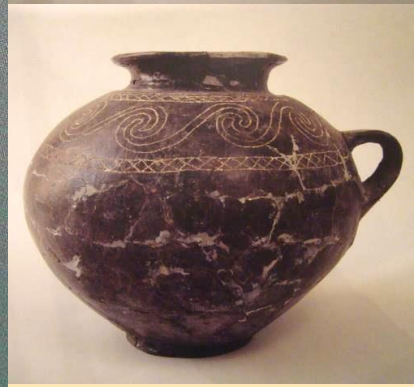
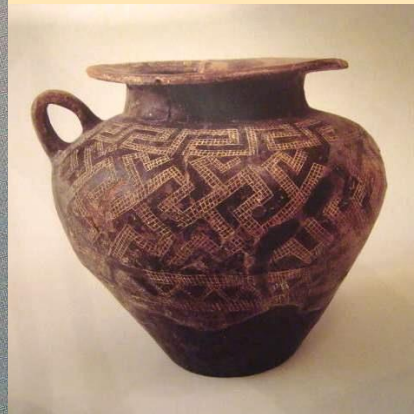
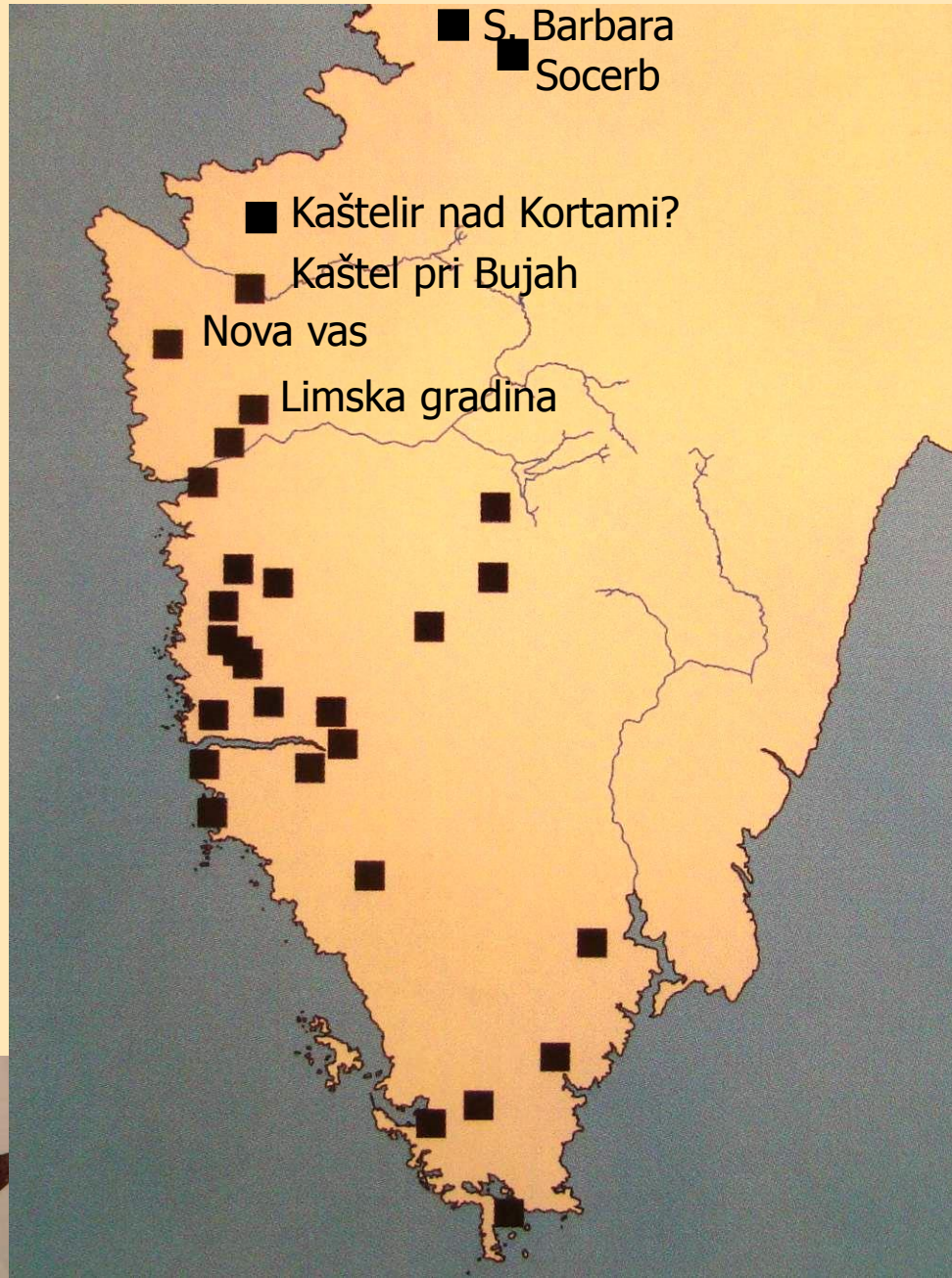

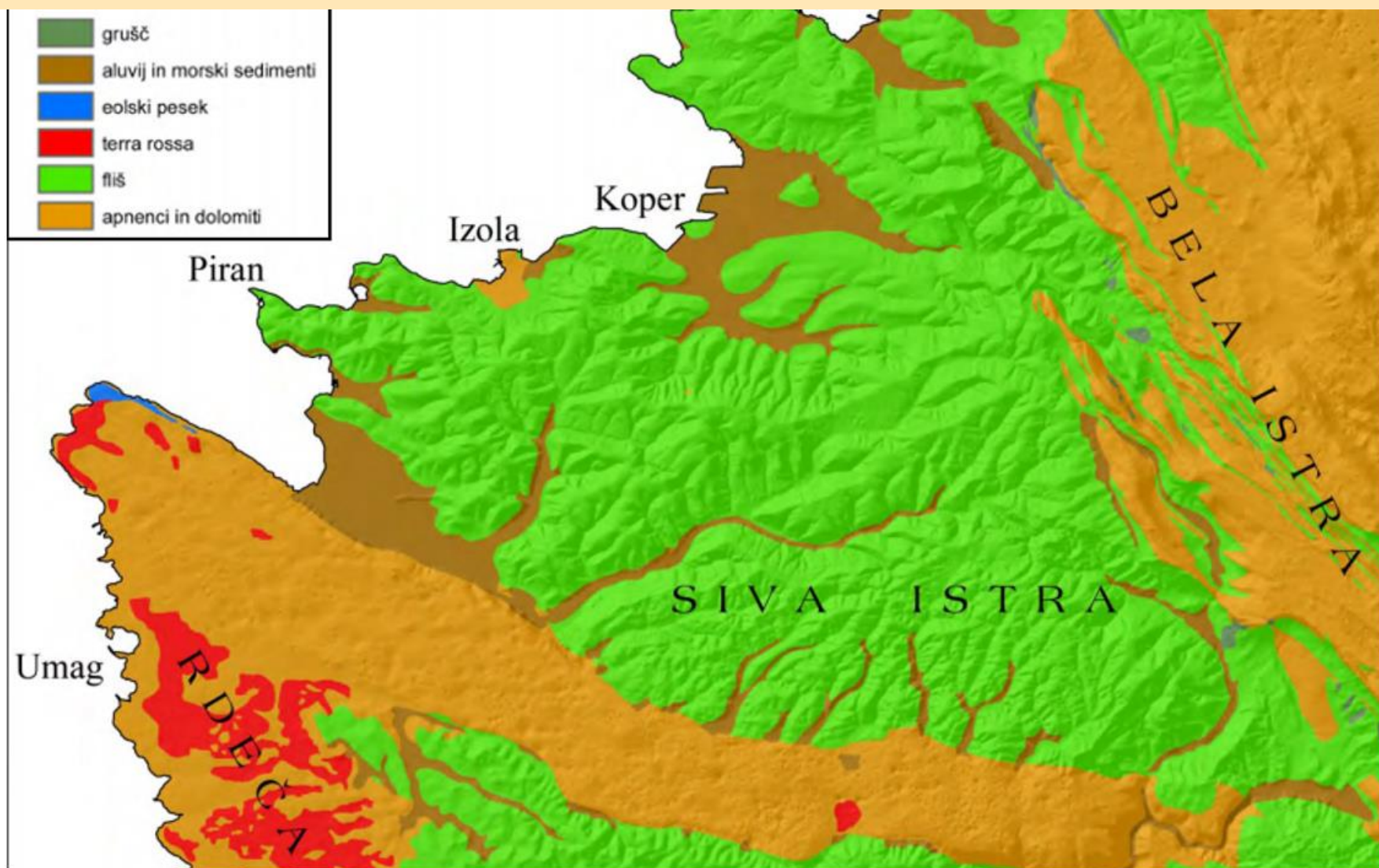
V tem času že imamo prve pisane vire, ki govorijo o Histrih in o histrskem glavnem mestu Nezakciju

Prvi omenja Istro Hekataj iz Mileta
s konca 6. ali začetka 5. stol. pr. n. š. in sicer:
Istri, narod v Jonskem zalivu
(delo Obhod Zemlje: Evropa)

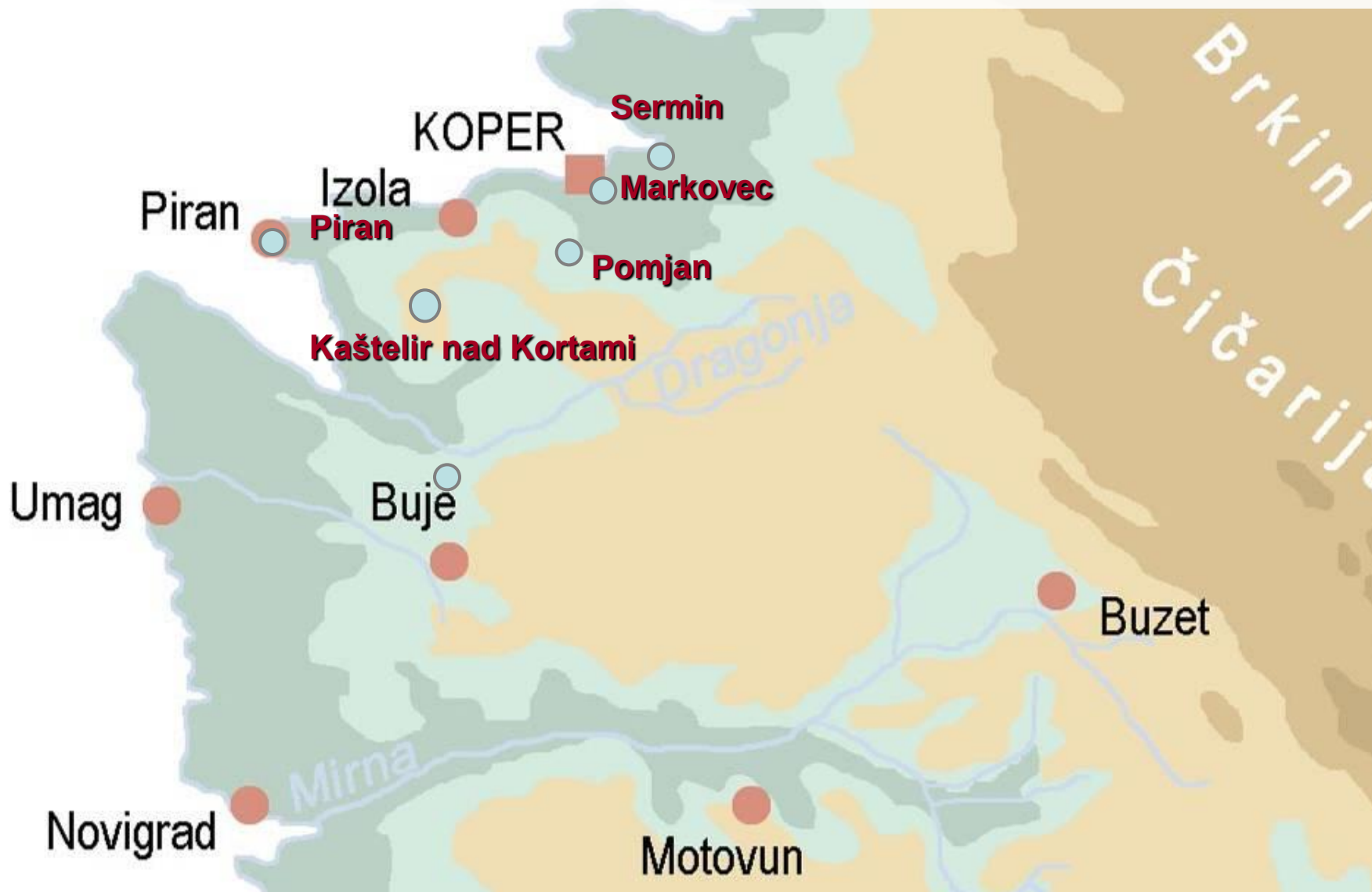
Žgan žarni
pokop,
vplivi iz
Italije vidni
v materialni
kulturi
Histrov

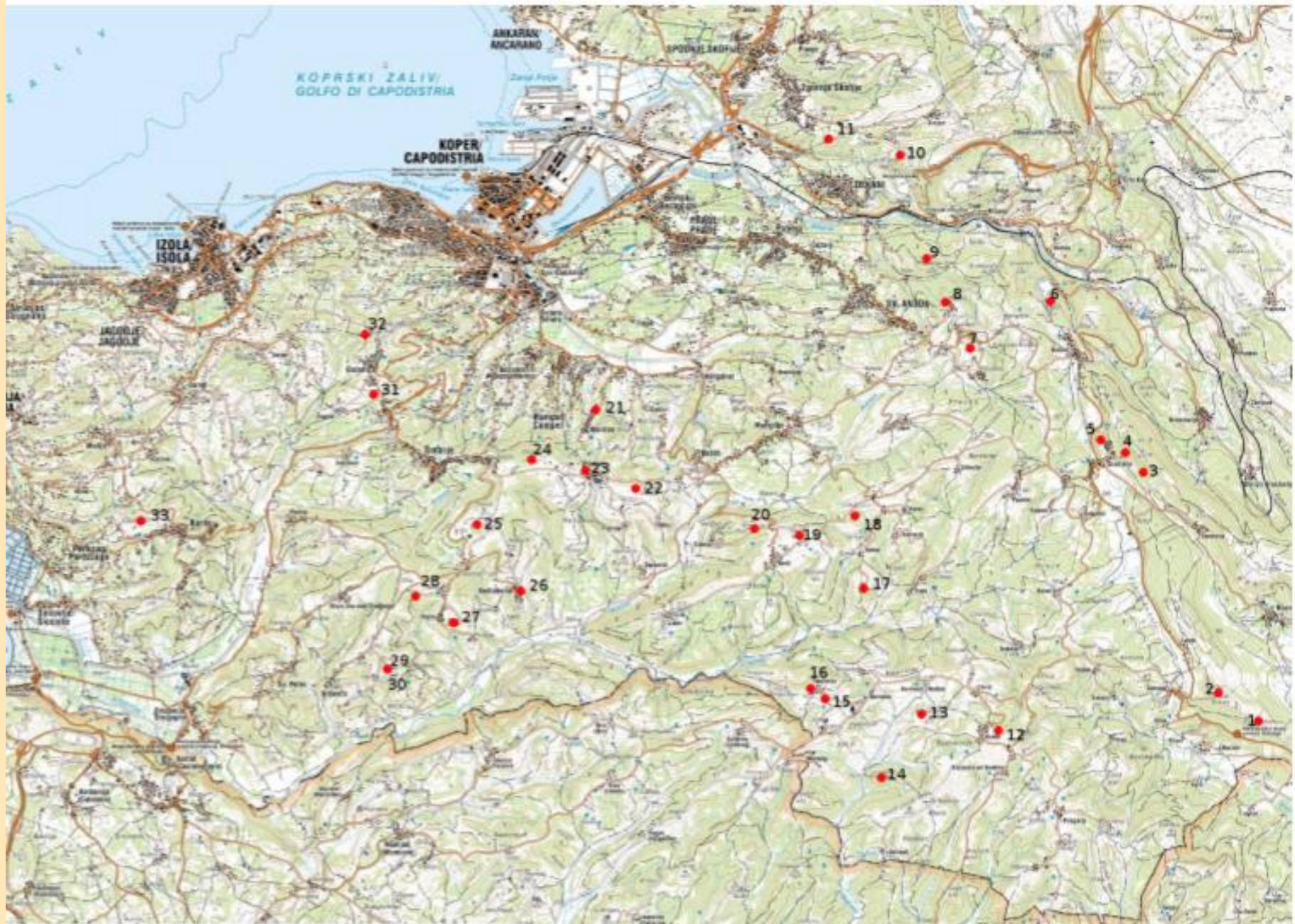

Sl. 2: Litološka podlaga območja (siva, rdeča in bela Istra); Poglajen 2007, Priloga 2

Nekatera železnodobna prazgodovinska gradišča ob obalnem delu

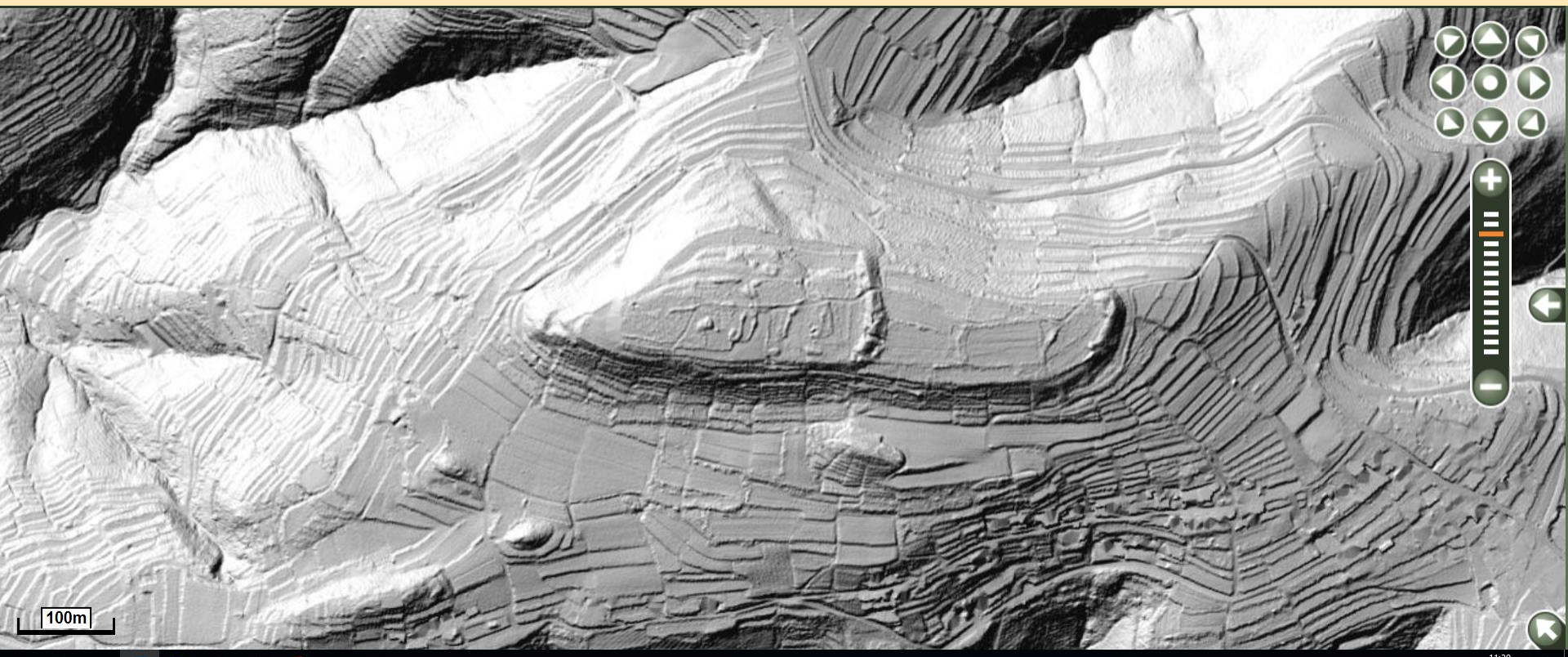
- Gradišča v notranjosti in na kraškem robu (U. Bočaj, 2016)

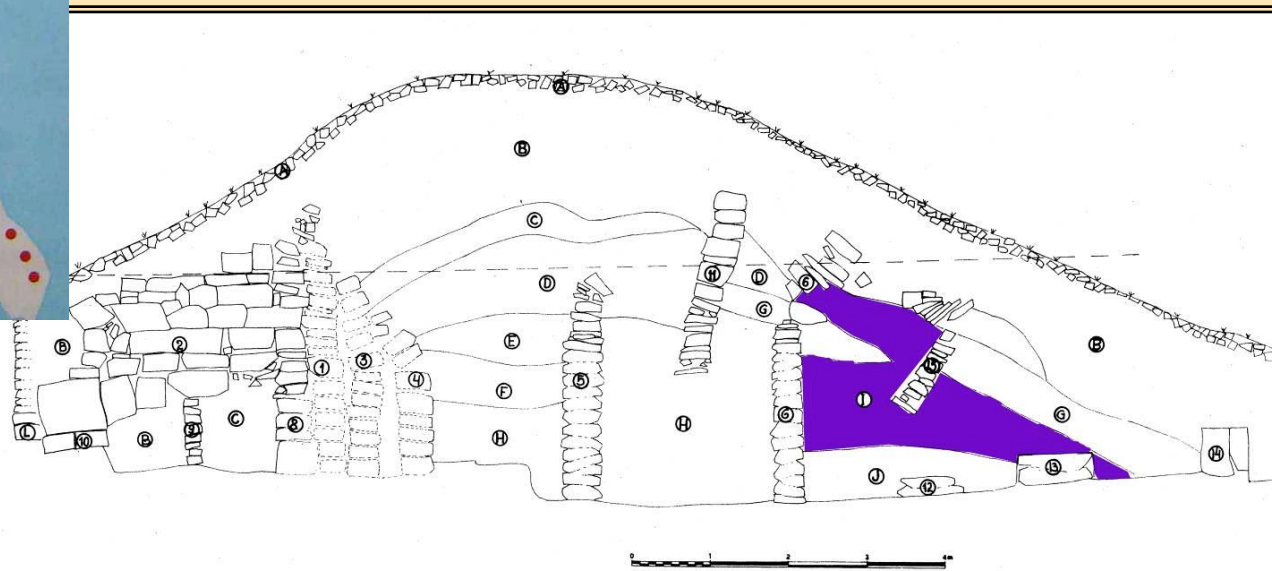
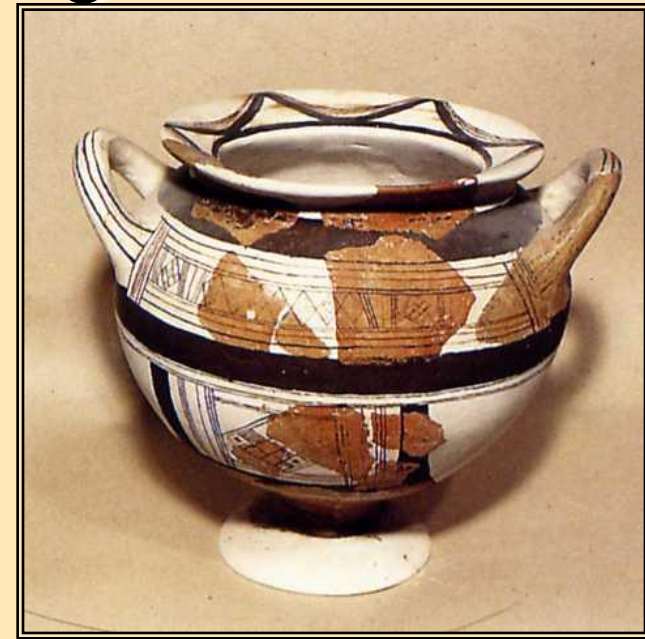
Verjetno najpomembnejše gotovo pa največje
železnodobno gradišče na slovenskem delu Istre je
Kaštelir nad Kortami

Lidarski posnetek kaštelirja nad Kortami

Apulska in estenska keramika iz plasti I nakazuje na že v davnini uničen grob

Najnovejše najdbe iz arheoloških izkopavanj na Kaštelirju kažejo na pomembno kulturno vlogo najdišča

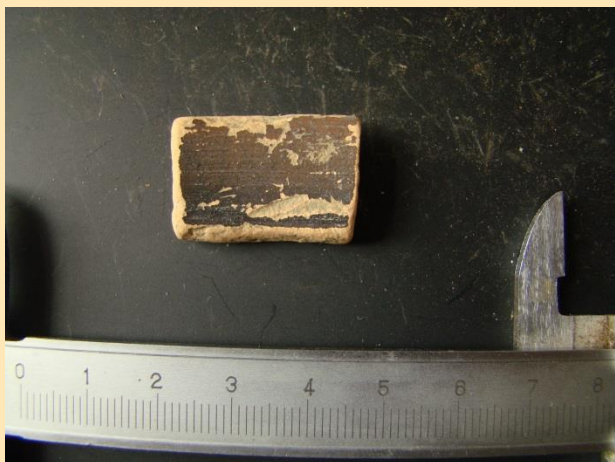
Pomembne najdbe iz sonde 1/2010

Pomjan, pomembna naselbina iz
prehoda mlajše železnodobe v
rimsko obdobje

Najdbe iz železne in mlajše železne dobe

Zgodnje rimske najdbe iz časa zgodnje romanizacije

Kraški rob - naravna bariera številna gradišča

Lačna in Na Jamicah

Hvala za vašo pozornost

Če je to res to, kar si mislim, imamo še veliko dela